

KAN DU AKSEPTERE DET DU IKKE LIKER?

Her vil du utforske noe om de fennoskandiske utendørs-kulturene du ikke likte. Det er en øvelse i å bli kjent med deg selv, justere synspunktene dine og kanskje se at du kan godta andres syn uten å måtte like det eller være enig i det.

1) Velg EN av de 3 utendørs kulturene som er presentert i læringspakka (enten jakt, samisk kultur eller ski), som du fant noe ved som du *etisk ikke likte*.

Hva mener vi med etisk? Noe du mener forårsaker skade eller smerte. Det spiller ingen rolle om det skader eller sårer mennesker, andre dyr eller miljøet. Ditt valg.

2) Gå i grupper, slik at alle som valgte den samme kulturen er i samme gruppe. Det spiller ingen rolle om det er flere mennesker i noen av gruppene, men dere må være minst tre personer i hver gruppe. Hvis en gruppe er spesielt stor kan den deles i to.

3) I gruppen din, diskuter meninger og skriv ned en liste i form av korte uttalelser om hver grunn til at det var noe ved kulturen som noen i gruppen din etisk ikke likte. For eksempel:

- Jeg liker ikke skikulturen, fordi jeg synes den skaper vinnere og tapere
- Jeg liker ikke jakt, fordi jeg synes det er grusomt mot dyr

Hver og en av dere skal ha én grunn på den lista. Det gjør ikke noe om de lyder nokså likt, men noter hvem som sa hvilken. Dere skal bruke dette senere i øvelsen.

4) Som individuell lekse, forbered en kort uttalelse (3-5 setninger) om hva du tror noen som synes denne kulturen er verdifull, vil si hvis du fortalte dem om din motvilje. Skriv ut uttalelsen din eller lagre den digitalt så du kan ta den med til klassen i neste trinn. Vær seriøs. Hvis du ikke er det, vil du bare få det kjedelig i timen resten av øvelsen. Prøv å sette deg inn i tankegangen til den som liker kulturen. Dette er noe de setter stor pris på, noe som betyr noe positivt for dem! For eksempel

- Jeg går på ski, fordi jeg kan være ute i fredelig natur selv i dyp snø
- Jeg går på jakt, for hvis ingen gjør det så blir det for mange hjortedyr

5) Tilbake i klassen etter hjemmearbeidet skal dere spille ut disse dialogene i gruppen din. For hver av uttalelsene *dere utarbeidet i gruppen*, tildeler dere to personer (som er noen andre enn den som ga uttalelsen). Den ene skal opptre aggressivt og den andre skal opptre diplomatisk.

6) I tur og orden presenterer dere uttalelsen *dere selv lagde i hjemmearbeidet*. Igjen, prøv å sette deg inn i tankene til en som liker kulturen. Etter at en av dere har sagt uttalelsen høyt, skal *den med aggressiv rolle komme med DIN uttalelse fra det første gruppearbeidet*.

Spill virkelig ut din rolle! Glem all sjenanse eller frykt for at noen vil synes du er rar. Alle vet at dere spiller skuespill. Du spiller selvsagt ut bare med stemme og kroppsholdning, ikke bli fysisk på noen måte. NB: sjekk før dere begynner skuespillet om noen er spesielt sårbare for sinne. Be i så fall læreren om å være til stede ved deres gruppe, og trå litt forsiktig.

7) Personen som blir spilt mot, observerer og sier ingenting. Hold fokus på din egen kropp og sinn. Husk følelsene og impulsene du får.

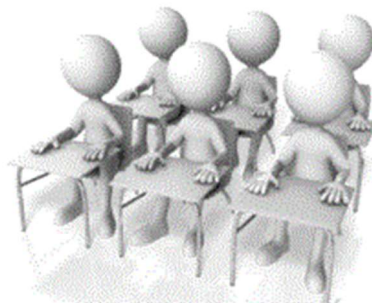
8) Den aggressive skuespilleren trer tilbake umiddelbart etter å ha kommet med sin uttalelse. Vent i 10 sekunder før den diplomatiske skuespilleren så kommer med sin. Diplomaten er myk i stemmen og øyekontakten, og unngår bruk av verdi-ladde uttrykk.

Hva mener vi med verdi-ladde uttrykk? Dette er uttrykk som spiller opp under følelser og låste holdninger. Et eksempel er "**denne makabre formen for friluftsliv**". En ikke verdi-ladd måte å si det samme på er "**denne formen for friluftsliv har sider ved seg som jeg synes er etisk vanskelige**".

9) Igjen, personen som blir spilt mot, observerer og sier ingenting. Når diplomaten trekker seg tilbake, *noterer denne (du) ned* øyeblikkelig følelsene og impulsene du fikk med hhv. den aggressive og den diplomatiske. Resten av gruppa kan slappe av i et par minutter mens du gjør dette. For eksempel:

- Jeg kjente en rykning i hånden, og en trang til å rope tilbake
- Synet mitt begynte å bli uskarpt, og jeg kjente en klump i halsen

10) Læreren din bestemmer om dere har tid til å reflektere i klassen om øvelsen (= det beste alternativet), eller om du skal reflektere med et familiemedlem som hjemmearbeid.

Her er noen forslag å reflektere til hva du/dere kan reflektere over:

- Hvordan var mine følelser og impulser annerledes i møtet med den aggressive enn i møtet den diplomatiske?
- I hvilken situasjon hadde jeg det best?
- Hva husker jeg mest av, hvordan de opptrådte eller hva de sa, for hhv. den aggressive og den diplomatiske?